

Samfundet S:t Erik Stockholm

Stockholm 20/4 2005
Stadsarkitektkontoret
Solna stad
17186 Solna

Redovisa planförslag som bygger på andra principer innan planprocessen förs vidare **Ang Gemensamt plansamråd för Norra Stations-, KI- och KS området**
Dp 2000-00916-53(Stockholm) och BN 2993:343 (Solna)

Samfundet St Erik har tagit del av det den 8 de mars presenterade programförslaget för Norra Station-, KI- och KS områdena. Samfundet välkomnar ambitionen till samarbete över kommungränsen när det gäller detta för hela regionen viktiga och centrala område. Samfundet vill dock framföra följande synpunkter.

Sammanfattning

Samfundet St Erik finner det principiellt felaktigt att på de sätt som föreslagits för Norra Stations-, KI- och KS områdena upprepa innerstadens mönster norr om Stockholms norra kommungräns. Det handlar här om ett område invid en av Stockholms viktigaste infarter, ett område vars utformning är och kommer att förbli i hög grad identitetsskapande för staden. Dess nuvarande gestaltning bygger på en dramatisk kontrast mellan stenstaden och en mer upplöst bebyggelse i delvis parkliknande terräng. Denna kontrast är inte ett resultat av ett slumpvist skeende utan härrör från den ägostruktur som rått inom området. Utanför innerstaden har marken ägts av staten som har kunnat etablera många av de offentliga institutioner som tillkom från 1800-talets slut. Den styrande gestaltungsprincipen blev därmed individuella byggnader i park i stark kontrast till malmarnas täta bostadsbebyggelse. Den nya bebyggelsen bör ta fasta på detta dramatiska och historiska möte mellan öppet och slutet. Det hindrar inte att ett funktionellt samband mellan stadsdelarna skapas, blott detta inte understryks gestaltningsmässigt.

Det är Samfundet St Eriks bestämda mening att det är av största vikt att ytterligare planförslag tas fram som bygger på andra principer än de i samrådet presenterade innan planprocessen förs vidare.

I båda de förslag som presenterats genomförs stenstadens utvidgning norrut genom addering av nya stadskvarter. De går under benämningen princip "Lindhagen" resp princip "Hallman". -Som det nu är är de två förslagen mycket lika till sin grundkaraktör om än de redovisade stadskvarteren formar skilda mönster. Samfundet finner av ovan angivna skäl det felaktigt att på de sätt som föreslagits upprepa innerstadens mönster norr om Stockholms norra kommungräns. Det är nödvändigt att ingående studera alternativa sätt att bebygga området innan planprocessen förs vidare.

Pröva nya fria sätt att utveckla området

Strävan att skapa en funktionellt-sammanhängande stadsmiljö -borde inte stå i motsatsställning till samfundets önskan om nya former för denna bebyggelse.

Sannolikt är det också möjligt att uppnå motsvarande exploateringsgrad med andra friare principer för utbyggnaden.-Det är rimligt att jämföra med befintlig -bebyggelse som tillkommit i motsvarande lägen som t ex i Fredhäll eller på Gärdet. Dessutom bör det gå att finna en bebyggelsestruktur som bättre motsvarar de speciella krav som sjukhus och forskningsverksamhet ställer. Samfundet är övertygat om att en bebyggelse i friare former med större möjlighet till förändring över tiden bättre motsvarar dessa krav.

I framtiden borde det bli möjligt med ett parkstråk från Karlbergs slott till Brunnsviken. I förslagen finns det antydningar till ett sådant. Enligt samfundets mening bör detta samband förstärkas och förtydligas.

Skapa en levande stad med flexibilitet för framtida utmaningar

Det kan komma avgörande förändringar som staden måste klara av. Vi kan t ex vara säkra på att förr eller senare kommer nya behov av anläggningar för gemensamma behov att uppstå ofta på ett sätt som strider mot dagens trend mot centralisering till stora enheter i stadens utkanter. Befintliga anläggningar behöver expansionsutrymme. Den praxis som idag tillämpas med rivning och flyttning av hela anläggningar kommer sannolikt i framtiden att betraktas som ekonomiskt ohållbar. Det är samfundets bestämda mening att visst expansionsutrymme bör lämnas på lämplig plats inom området.

I en storstad är det också av yttersta vikt att det finns udda lokaler för utveckling av allehanda verksamhet från småindustri till konstnärlig verksamhet. Centralt belägna institutions och industriområden har hittills utgjort en resurs för denna typ av behov. Det är verksamheter som inte har råd med nybyggnadshyror men som utgör grogrund för utveckling och vitaliserar stadsmiljön. Relativt centralt belägna institutions och industriområden har hittills utgjort en resurs för denna typ av behov. Norra station är fortfarande exempel på områden med sådana möjligheter. I en genomplanerad stad med fina bostäder och kontor i alla attraktiva lägen finns risken att de kreativa ger sig iväg.

Slutord

Det är Samfundet St Eriks bestämda mening att det är av största vikt att ytterligare planförslag tas fram som bygger på andra principer än de i samrådet presenterade innan planprocessen löper vidare. Det handlar om principer som utgår från det som formar Stockholms identitet och karaktär: helt enkelt det som gör att Stockholm betraktas som en av världens vackraste städer.

Arkitektonisk gestaltning av byggnader och stadsrum bör utgå från mål som baseras på seriös analys av platsens förutsättningar. Det är då fråga om stadsbygden som helhet, om närområdet, topografin, befintlig bebyggelse, pågående och planerad verksamhet och historia. Det är människors traditioner såväl som förväntningar och behov.

Kerstin Westerlund
Ordförande Samfundet St Erik

Kopia till
Stadsbyggnadsnämnden, Gatu- och fastighetsnämnden, Gatu-och fastighetskontoret
Länsstyrelsen, Landstingets regionplane-och trafikkontor

Samfundet St Erik är en ideell förening. Gemensamt för dess medlemmar är ett genuint intresse för Stockholm. Samfundet verkar för att historiska och konstnärliga krav tillgodoses vid Stockholms omdaning och utveckling.

